

Årsredovisning 2016

Länsförsäkringar Jämtland

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Jämtland, org.nr 593200-1828, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2016, det 169:e verksamhetsåret.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Jämtland är ett ömsesidigt försäkringsbolag som inom Jämtlands län erbjuder sina kunder ett heltäckande försäkringsskydd och närliggande finansiella tjänster. Länsförsäkringar Jämtland är marknadsledande på flertalet områden och försäkrar ca 50 procent av privatmarknaden och ca 40 procent av företagsmarknaden.

Förutom den del av bedriven verksamhet, där Länsförsäkringar Jämtland har egen koncession, förmedlas djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring samt livförsäkring till Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv. Till Länsförsäkringar Bank förmedlas in- och utlåningstjänster och till Länsförsäkringar Fondförvaltning förmedlas köp och försäljning av andelar i investeringsfonder.

Även för de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Jämtland kundansvaret. Länsförsäkringar Jämtland deltar också i länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Avgiven återförsäkring går till Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Jämtland tar emot återförsäkring från Länsförsäkringar Sak.

Den totala affärsvolymen för ovanstående affärer fördelar sig enligt nedanstående (Mkr).

	2016	2015
<u>Sakförsäkring, premieinkomst</u>		
Direkt egen affär	439	429
Mottagen återförsäkring	33	35
<u>Förmedlad försäkring, premieinkomst</u>		
Djur	26	24
Livförsäkring	92	96
<u>Finansiella tjänster</u>		
Bank, inlåning 31/12	2 128	1 993
Bank, utlåning 31/12	3 795	3 426
Fonder, marknadsvärde 31/12	178	231

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Jämtland ingår som ett av 23 självständiga, lokala och kundägda Länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. För länsförsäkringsbolagens gemensamma service och utvecklingsverksamhet äger bolagen tillsammans Länsförsäkringar AB. Helägda dotterbolag till Länsförsäkringar AB (LFAB) bedriver livförsäkring, bank- och fondverksamhet, industriförsäkring, trafikförsäkring samt djur- och grödaförsäkring. Länsförsäkringar Jämtland äger 2,5 procent av aktiekapitalet i LFAB och ägarrollen utövas av Länsförsäkringar Jämtlands styrelseordförande och vd på ägarkonsortiets möten.

Länsförsäkringar Jämtland är ett självständigt bolag och bolagsformen är ömsesidigt försäkringsbolag, vilket betyder att Länsförsäkringar Jämtland ägs av sakförsäkringsskulderna. Dessa väljer ledamöter till fullmäktige vid valmöten i länets åtta kommuner. Ledamöter väljs på treårsmandat och för närvarande är det 41 fullmäktigeledamöter som företräder sakförsäkringstagarna på bolagsstämman. Bolagsstämman utser styrelsen som består av åtta ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Länsförsäkringar Jämtland har två dotterbolag. Det helägda dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB, org.nr 556660-2537, har under året bedrivit verksamhet bestående av förvaltning av aktier i Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB. Det helägda dotterbolaget Logen 6 Fastighets AB, org.nr 556763-5163 har inte bedrivit någon aktiv verksamhet under året.

Väsentliga händelser under året

De helägda dotterbolagen Åremäklarna Aktiebolag och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling Jämtland AB har under 2016 avyttrats. Fastighetsförmedlingen bedrivs nu istället via ett franchise-åtagande under namnet Länsförsäkringar Fastighetsförmedling.

Länsförsäkringar Jämtland har förvärvat affären sjuk- och olycksfall vuxen från Länsförsäkringar Sak AB. Tidigare har denna affär förmedlats från Länsförsäkringar Sak. Under 2016 har nyteckningar skett och under 2017 kommer befintligt bestånd succesivt att tas över utifrån förfallomånad. Per 2017-12-31 övertas försäkringstekniska avsättningar.

Under året har återbäring betalats ut till försäkringstagarna med 40 miljoner kronor.

Under hösten har en ny vd rekryterats som börjar sin anställning den 1 januari 2017.

Händelser efter balansdagen

Bolaget har inte fått kännedom om några väsentliga händelser efter balansdagen som påverkar det finansiella resultatet och den ekonomiska ställningen per 2016-12-31.

Medarbetare

Länsförsäkringar Jämtlands framgång är beroende av medarbetarnas engagemang, kompetens och prestationer så att affärsverksamheten blir framgångsrik och ökar konkurrenskraften. Länsförsäkringar Jämtland arbetar bl.a. aktivt med friskvård och hälsa hos medarbetarna. Arbetet ska på sikt ge lägre kostnader för sjukskrivning samtidigt som företaget framstår som en attraktiv arbetsgivare.

Miljöarbete

Länsförsäkringar Jämtland var under 2016 certifierade enligt ISO 14001, vilket bland annat innebär att bolaget åtagit sig att minska miljöpåverkan och visa på ständiga förbättringar. Att arbeta med miljöfrågor innebär ett långsiktigt arbete där delägare, kunder och samarbetspartners förväntar sig att Länsförsäkringar Jämtland ska agera som en god ”granne”.

Miljö är en del av hållbarhetsarbetet (ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvarstagande) och under 2016 har vi genomfört ett arbete där vi definierat vilka hållbarhetsområden som ska vara prioriterade utifrån den verksamhet vi bedriver och de områden som vi bedömer är centrala för Länsförsäkringar Jämtland och för länet, för en hållbar framtid. Vår egen miljöpåverkan och skadeförebyggande verksamhet är som tidigare prioriterade områden, men även vår attraktivitet som arbetsgivare, vårt samhällsengagemang, leverantörer och inköpsprocesser, ansvarsfullt ägande och kundnöjdhet är prioriterade områden. Etik och moral är det som genomsyrar vårt hållbarhetsarbete, som ska säkerställa en långsiktig lönsam tillväxt. Dialoger med samarbetspartners och intressenter är en del av det fortsatta arbetet.

Resultat och ekonomisk ställning

Premier

Premieinkomsten brutto uppgår till 471,5 (464,4) Mkr vilket är högre än föregående år. Den faktiska ökningen i premieinkomst jämfört med 2015 består både av premiejusteringar och av beståndsförändringar.

Sammanlagd premieinkomst brutto framgår av följande tabell (Mkr).

Premieinkomst brutto	2016	2015
Direkt försäkring		
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	93,3	92,8
Företag, lantbruk, fastighet	136,5	132,6
Motorfordon	125,2	122,0
Trafik	70,4	70,4
Olycksfall	13,3	11,7
Summa direkt försäkring	438,7	429,5
Mottagen återförsäkring	32,8	34,9
Summa egen affär	471,5	464,4

Ersättningen för premier för avgiven återförsäkring uppgick till -49,6 (-56,2) Mkr, vilket är lägre än föregående år. Den faktiska minskningen i avgivna återförsäkringspremier 2016 jämfört med 2015 beror på minskade kostnader för gemensamma återförsäkringsskydd inom LF gruppen.

Premieintäkt för egen räkning uppgick till 417,8 (402,3) Mkr.

Marknad

Förändringarna i Länsförsäkringar Jämtlands försäkringsbestånd framgår av nedanstående tabell.

Antal försäkringar	2016	2015
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	41 849	41 115
Företag, lantbruk, fastighet	14 714	14 485
Motorförsäkring	83 472	81 987
Olycksfall	12 792	11 704
Summa direkt försäkring	152 827	149 291
Liv	23 380	23 732
Djur	28 061	26 746
Summa förmedlad försäkring	51 441	50 478
Summa direkt och förmedlad försäkring	204 268	199 769

Skador

Skadekostnaden brutto uppgick till 345,1 (399,9) Mkr. I denna kostnad ingår skaderegleringskostnader med 31,3 (30,7) Mkr. Återförsäkrarens andel av skadekostnaden var 10,2 (-67,3) Mkr. Skadekostnaden netto blev 355,3 (332,6) Mkr. Den ökade skadekostnaden jämfört med föregående år beror till stor del på en ökad skadekostnad för skadelivräntor.

Skadeprocenten f.e.r. uppgick till 85,0 (82,7) procent. Motsvarande genomsnittliga skadeprocent under senaste femårsperioden har uppgått till 79,0 (78,9) procent. Länsförsäkringar Jämtlands skadefrekvens blev

171 (150) skador per 1 000 försäkringar. Motsvarande genomsnittliga skadefrekvens under senaste femårsperioden har uppgått till 133 (119) skador per 1 000 försäkringar.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador för egen räkning i den direkta affären resulterade i ett totalt avvecklingsresultat om -18,2 (3,0) Mkr, vilket har ökat årets skadekostnad. Exkluderat skadelivräntor är avvecklingsresultatet i den direkta affären -0,8 Mkr. Det totala avvecklingsresultatet, inkluderat mottagen återförsäkring, är -25,9 (13,0) Mkr. Exkluderat skadelivräntor i den direkta och mottagna affären är det totala avvecklingsresultatet -4,4 Mkr.

Kapitalförvaltning

Den direkta kapitalavkastningen efter avdrag för kostnader uppgick till 77,4 (105,7) Mkr. Orealiserade värdetilländringar netto i placeringstillgångarna blev sammantaget 74,0 (33,9) Mkr. Den totala kapitalavkastningen uppgick till 151,4 (139,6) Mkr.

Verkligt värde på Länsförsäkringar Jämtlands placeringstillgångar, inklusive likvida medel, uppgick vid verksamhetsårets slut till 2 329,5 (2 198,7) Mkr enligt följande struktur.

	2016		2015	
	Verkligt värde	Andel %	Verkligt värde	Andel %
Byggnader och mark	93,4	4	94,9	4
Aktier i intressebolag	6,5	0	6,5	0
Aktier och andelar	1 405,7	61	1 139,9	52
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	728,4	31	771,5	35
Lån m.m.	0,1	0	0,1	0
Summa placeringstillgångar exkl. likvida medel	2 234,1		2 012,9	
Likvida medel	95,4	4	185,8	9
Summa placeringstillgångar inkl. likvida medel	2 329,5	100	2 198,7	100

Resultat

Försäkringsrörelsens tekniska resultat i koncernen uppgick till 11,9 (-34,6) Mkr. Totalkostnadsprocenten uppgick till 103,4 (101,2) %, varav skadeprocent 85,1 (82,7) % och driftkostnadsprocent 18,3 (18,5) %.

Resultat för finansrörelsen och förmedlad affär uppgick till 114,7 (123,4) Mkr. Det sammanlagda resultatet blev 126,6 (88,8) Mkr före skatt. Efter skatt uppgick årets resultat till 110,7 (68,2) Mkr.

Redovisningsprinciper

Länsförsäkringar Jämtland tillämpar, från och med 2010, i sin koncernredovisning fullt ut de av EU antagna internationella redovisningsstandarder IFRS (International Financial Reporting Standards) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee, såsom de godkända av EG-kommissionen för tillämpning inom EU.

Moderbolaget upprättar sin redovisning enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag samt RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Detta innebär att moderbolaget i de flesta fall tillämpar motsvarande IFRS som i koncernredovisningen. Den största avvikelserna gäller redovisning av fastigheter.

Resultatet av årets verksamhet och den ekonomiska ställningen den 31 december 2016 för koncernen Länsförsäkringar Jämtland och moderbolaget framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Uppgifterna avser koncernen.

<i>Belopp i Mkr</i>	2016	2015	2014	2013	2012
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r.	417,8	402,3	370,5	380,8	378,1
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	27,5	11,6	9,5	8,2	9,8
Försäkringsersättningar f.e.r.	-355,3	-332,6	-273,0	-288,1	-294,2
Driftkostnader	-76,8	-74,4	-75,7	-74,5	-79,8
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring	13,2	6,9	31,3	26,4	13,9
Återbäring	1,6	-40,0	-	0,5	-
Övriga tekniska kostnader	-2,9	-1,5	-1,8	-	-
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	11,9	-34,6	29,5	26,9	13,9
Återstående kapitalavkastning	123,8	128,0	148,1	93,3	78,4
Övriga intäkter och kostnader	-9,1	-4,6	-7,1	-17,5	-19,4
Resultat före dispositioner och skatt	126,6	88,8	170,5	102,7	72,9
Årets resultat	110,7	68,2	133,3	78,0	81,8
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar verkligt värde	2 234,1	2 012,9	1 840,3	1 528,9	1 225,3
Premieinkomst f.e.r.	421,9	408,2	377,6	385,8	377,8
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	965,7	966,4	869,4	632,2	609,5
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	1 268,1	1 149,5	1 081,3	948,1	868,9
Uppskjuten skatt	231,3	215,4	201,6	164,5	146,4
S:a konsolideringskapital	1 499,4	1 364,9	1 282,9	1 112,6	1 015,2
Konsolideringsgrad i procent	355	334	340	288	269
Kapitalbas **	1 342,7				
Minimikapitalkrav (MCR) **	174,9				
Solvenskapitalkrav (SCR) **	699,6				
Nyckeltal försäkringsrörelsen					
Skadeprocent*	85,0	82,7	73,7	75,7	77,8
Driftkostnadsprocent	18,4	18,5	20,4	19,6	20,9
Totalkostnadsprocent	103,4	101,2	94,1	95,3	98,7
Kapitalavkastning i procent					
Direktavkastning	0,3	0,5	0,7	0,8	1,1
Totalavkastning	7,2	7,2	10,3	7,2	6,3

*Skadeprocent exklusive skadelivräntor i direkt och mottagen affär uppgår för 2016 till 79,9 % och för 2015 till 83,3 %.

**Dessa nyckeltal är nya i samband Solvens II regelverkets införande 2016 och har inte räknats fram tidigare.

För definition av poster i femårsöversikten se avsnittet *Ord och uttryck inom skadeförsäkring*.

Verksamhetens risker och riskhantering

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna har Länsförsäkringar Jämtland tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras, att riskvärdering är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till riskerna. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder.

Försäkringsrisker

Länsförsäkringar Jämtlands riskportfölj bedöms vara väl balanserad. Försäkringsrisken återspeglas i Länsförsäkringar Jämtlands skadeprocent f.e.r. som för senaste femårsperioden i genomsnitt utgör 79,0 procent. Exklusive skadelivräntor utgör den genomsnittliga skadeprocenten 78,0 procent. Mottagen återförsäkring innehåller till större delen svensk affär. Största enskilda risk i mottagen återförsäkring utgör den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i kärnförsäkringspoolen uppgår till 550 000 euro.

Den avgivna återförsäkringsaffärens syfte är främst att minska försäkringsrisken. Länsförsäkringar Jämtlands självbehåll per risk och per skada är 9,0 Mkr med undantag för olycksfallsaffären där självbehållet är 2,0 Mkr samt motorfordons- och trafikaffären med ett självbehåll på 1,0 Mkr respektive 1,5 Mkr. Utöver detta finns ett stop loss-skydd som börjar gälla då den samlade skadekostnaden för egen räkning uppgår till 90 procent av intjänad premie. Ersättningen kan högst utgå med 20 procent av intjänad premie inklusive motorkasko men exklusive olycksfall och trafikansvar. För 2016 är självbehållen oförändrade jämfört med 2015.

Marknadsrisker

Marknadsrisken definieras som risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. I marknadsrisk ingår aktiekursrisk, valutakursrisk, ränterisk och fastighetsrisk.

Aktiekursrisken är den enskilt största marknadsrisken. Totala aktieexponeringen i koncernen är 1 416 Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i LFAB-aktier, aktier i Humlegården Fastigheter AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB samt i aktiefonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner minskar den totala aktiekursrisken.

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier. Sammanlagda värdet vid årets slut var 414 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

Verkligt värde på räntebärande placeringstillgångar utgjorde vid räkenskapsårets utgång 728 Mkr. Ränterisken på tillgångarna påverkar resultatet med cirka 15,7 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån. Den genomsnittliga durationen i placeringar i räntebärande tillgångar uppgår till 2,15 år.

Exponeringen i direktägda fastigheter uppgår till totalt 93 Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Risken är dock begränsad då direktägda fastigheter utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att fastigheter uteslutande används i den egna rörelsen.

Utöver försäkringsrisker och marknadsrisker har Länsförsäkringar Jämtland identifierat riskområdena: operativ risk, motpartsrisk, likviditetsrisk samt risker i övrig verksamhet.

Ytterligare beskrivning av risker finns i not 2.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står balanserat resultat, kronor 688 441 947 samt årets vinst, kronor 67 050 518, tillsammans kronor 755 492 465.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att disponibla vinstmedel, kronor 755 492 465, balanseras i ny räkning.

Resultaträkning koncernen tkr

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

		Koncernen	
	Not	2016	2015
Försäkring			
Premieinkomst	3, 29	471 507	464 426
Premier för avgiven återförsäkring		-49 631	-56 237
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-4 115	-5 841
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring		417 761	402 348
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	27 527	11 581
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-337 932	-358 759
Återförsäkrares andel		27 425	74 323
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-7 127	-41 103
Återförsäkrares andel		-37 639	-7 037
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-355 273	-332 576
Driftkostnader	6, 27	-76 794	-74 406
Återbäring	24	1 633	-40 000
Övriga tekniska kostnader	7	-2 872	-1 531
Summa försäkring		11 982	-34 584
Kapitalavkastning			
Kapitalavkastning, intäkter	8	80 434	107 946
Kapitalavkastning, kostnader	9	-3 099	-2 297
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	133 136	78 121
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-59 135	-44 196
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-27 527	-11 581
Summa kapitalavkastning		123 809	127 993
Förmedlad affär			
Intäkter fastighetsförmedling		-	1 773
Kostnader fastighetsförmedling		-	-1 234
Provisionsintäkter	11	30 444	29 517
Provisionskostnader	11	-39 590	-34 670
Summa förmedlad affär		-9 146	-4 614
Resultat före skatt		126 645	88 795
Skatt på årets resultat	26	-15 898	-20 598
Årets resultat		110 747	68 197
Övrigt totalresultat			
Summa övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		110 747	68 197

Resultaträkning moderbolaget tkr

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

		Moderbolaget	
	Not	2016	2015
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	3, 29	471 507	464 426
Premier för avgiven återförsäkring		-49 631	-56 237
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-4 115	-5 841
		417 761	402 348
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	27 527	11 581
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring			
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-337 932	-358 759
Återförsäkrares andel		27 425	74 323
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-7 127	-41 103
Återförsäkrares andel		-37 639	7 037
		-355 273	-332 576
Driftkostnader	6, 27	-76 838	-74 248
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		13 177	7 105
Återbäring	24	1 633	-40 000
Övriga tekniska kostnader	7	-2 872	-1 531
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring		11 938	-34 426
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Kapitalförvaltning			
Kapitalavkastning, intäkter	8	25 301	111 942
Kapitalavkastning, kostnader	9	-3 099	-2 290
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	91 810	36 684
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-	-44 196
Kapitalförvaltningens resultat		114 012	102 140
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-27 527	-11 581
Återstående kapitalavkastning		86 485	90 559
Övriga intäkter och kostnader	11	-9 146	-5 153
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		89 277	50 980
Bokslutsdispositioner			
Avsättning säkerhetsreserv		-6 633	-21 280
Upplösning/Avsättning till periodiseringsfond		8 722	-7 100
Lämnade koncernbidrag		-4 002	-4 002
Överavskrivningar		-50	-240
Resultat före skatt		87 314	18 358
Skatt på årets resultat	26	-20 263	-5 111
Årets resultat		67 051	13 247
Rapport över totalresultat för moderbolaget (tkr)		2016	2015
Årets resultat		67 051	13 247
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		67 051	13 247

Resultatanalys moderbolaget tkr

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	Totalt 2016	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt f.e.r. (not RA 1)	417 761	11 532	89 183	101 972	122 458	58 994	384 139	33 622
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	27 527	1 667	856	1 312	874	14 414	19 123	8 404
Försäkringsersättningar f.e.r. (not RA 2)	-355 273	-15 760	-71 456	-79 117	-90 701	-62 202	-319 236	-36 037
Driftkostnader	-76 838	-4 176	-18 124	-23 151	-19 947	-11 234	-76 632	-206
Återbäring	1 633	40	363	509	449	272	1 633	
Övriga tekniska kostnader	-2 872					-2 872	-2 872	
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 938	-6 698	822	1 525	13 133	-2 628	6 155	5 783
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2015	-34 426	-7 927	3 028	-57 961	9 800	2 727	-50 333	15 907
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto	12 399	-324	1 701	175	-990	19 551	20 113	-7 714
Återförsäkrarens andel	-38 325	-106	-	-2 604	-165	-35 450	-38 325	-
Avvecklingsresultat f.e.r.*	-25 926	-430	1 701	-2 429	-1 155	-15 899	-18 212	-7 714
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	Totalt 2016	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återförsäkring
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-195 954	-6 100	-45 159	-53 593	-57 106	-32 652	-194 610	-1 344
Oreglerade skador	-1 036 062	-72 268	-43 924	-106 511	-26 960	-484 249	-733 912	-302 150
Summa försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	-1 232 016	-78 368	-89 083	-160 104	-84 066	-516 901	-928 522	-303 494
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	266 336	5 617	-	30 833	-	229 886	266 336	-

* Avvecklingsresultat exklusive skadelivräntor uppgår till -4 897.

Noter till resultatanalys

NOT RA 1	Totalt 2016	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återför- säkning
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	471 507	13 290	93 297	136 460	125 159	70 407	438 613	32 894
Premier för avgiven återförsäkring	-49 632	-1 241	-3 461	-32 374	-1 332	-11 224	-49 632	-
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-4 114	-517	-653	-2 114	-1 369	-189	-4 842	728
Premieintäkt f.e.r.	417 761	11 532	89 183	101 972	122 458	58 994	384 139	33 622

NOT RA 2	Totalt 2016	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återför- säkning
Utbetalda försäkrings- ersättningar före avgiven återförsäkring	-337 932	-11 220	-65 639	-100 774	-89 170	-51 475	-318 278	-19 654
Återförsäkrares andel	27 425	1 394	0	12 513	40	13 478	27 425	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-7 127	-4 709	-5 817	8 905	-1 366	12 243	9 256	-16 383
Återförsäkrares andel	-37 639	-1 225	0	239	-205	-36 448	-37 639	-
Försäkringsersättning f.e.r.	-355 273	-15 760	-71 456	-79 117	-90 701	-62 202	-319 236	-36 037

Rapport över finansiell ställning tkr

		Koncern	
	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Rörelsefastighet	12	78 863	80 388
Materiella tillgångar	18	9 610	6 751
Placeringar i intresseföretag	13,28	6 469	6 469
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	22,23,2	266 336	304 869
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	176	136
Förvaltningsfastigheter	12	14 500	14 500
Aktier och andelar	14,17	1 405 735	1 139 893
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15,17	728 428	771 555
Fordringar avseende direkt försäkring	16	184 217	183 013
Fordringar avseende återförsäkring		10 318	11 273
Övriga fordringar		12 003	9 634
Förutbetalda anskaffningskostnader	19	21 957	19 802
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		5 032	5 365
Likvida medel		95 336	185 825
SUMMA TILLGÅNGAR		2 838 980	2 739 473
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Balanserade vinstmedel		1 157 361	1 081 283
Årets resultat		110 747	68 197
Eget kapital	20	1 268 108	1 149 480
Försäkringstekniska avsättningar	21-25	1 232 017	1 271 226
Avsättning för uppskjuten skatt	26	231 289	215 391
Övriga avsättningar		1 104	756
Skulder avseende direkt försäkring		12 973	15 357
Övriga skulder		29 632	27 259
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		63 857	60 004
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 838 980	2 739 473

Balansräkning tkr

TILLGÅNGAR	Not	Moderbolaget	
		2016-12-31	2015-12-31
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	12	79 261	80 830
Placeringar i koncern- och intresseföretag	13,28	210 729	111 029
Andra finansiella placeringstillgångar			
- Aktier och andelar	14,17	1 066 005	941 530
- Obligationer och räntebärande värdepapper	15,17	728 428	771 555
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	176	136
		2 084 599	1 905 080
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	22,23,25	266 336	304 869
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	16	184 217	183 013
Fordringar avseende återförsäkring		10 318	11 273
Övriga fordringar		11 994	9 550
		206 529	203 836
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	18	9 610	6 751
Kassa och bank		94 940	184 677
		104 550	191 428
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	19	21 957	19 802
Övriga förutbet. kostnader och upplupna intäkter		5 032	5 365
		26 989	25 167
SUMMA TILLGÅNGAR		2 689 003	2 630 380

Balansräkning tkr, forts.

		Moderbolaget	
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital	20		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Reservfond		8 850	8 850
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		688 442	665 482
Årets resultat		67 051	13 247
		764 343	687 579
Obeskattade reserver			
Utjämningsfond		22 260	22 260
Säkerhetsreserv		431 835	425 202
Periodiseringsfond		20 280	29 002
Överavskrivningar		537	487
		474 912	476 951
Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	21	195 954	191 839
Oreglerade skador	22,23,25	1 036 063	1 039 543
Återbäring	24	-	39 844
		1 232 017	1 271 226
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Avsättning för uppskjuten skatt	26	106 395	86 131
Övriga avsättningar		1 104	756
		107 499	86 887
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		12 973	15 357
Övriga skulder		29 632	27 248
Skulder koncernföretag		3 785	5 143
		46 390	47 748
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		63 842	59 989
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 689 003	2 630 380

Rapport över förändringar i eget kapital tkr

Koncernen	Balanserade vinstmedel	Periodens resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2015-01-01	947 985	133 298	1 081 283
Omföring av föregående års resultat	133 298	-133 298	-
<i>Årets totalresultat</i>			
Årets resultat		68 197	68 197
Årets övriga totalresultat		-	-
S:a årets totalresultat		68 197	68 197
Utgående eget kapital 2015-12-31	1 081 283	68 197	1 149 480
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning 2015-12-31	1 081 283	68 197	1 149 480
Effekt av byte ändrad redovisningsprincip	9 713		
Eget kapital justerat i enlighet med ny redovisningsprincip	1 090 996	68 197	1 159 193
Omföring av föregående års resultat	68 197	-68 197	-
Försäljning av dotterföretag	-1 832		-1 832
<i>Årets totalresultat</i>			
Årets resultat		110 747	110 747
Årets övriga totalresultat		-	-
S:a årets totalresultat		110 747	110 747
Utgående eget kapital 2016-12-31	1 157 361	110 747	1 268 108

Se not 20 för uppdelning bundet och fritt eget kapital.

Moderbolaget	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2015-01-01	8 850	573 744	91 738	674 332
Disposition av 2015 års resultat		91 738	-91 738	-
Årets resultat			13 247	13 247
Utgående eget kapital 2015-12-31	8 850	665 482	13 247	687 579
Ingående eget kapital 2016-01-01	8 850	665 482	13 247	687 579
Effekt av byte ändrad redovisningsprincip		9 713		9 713
Eget kapital justerat i enlighet med ny redovisningsprincip	8 850	675 195	13 247	697 292
Disposition av 2016 års resultat		13 247	-13 247	-
Årets resultat			67 051	67 051
Utgående eget kapital 2016-12-31	8 850	688 442	67 051	764 343

Byte av redovisningsprincip avser diskontering av sjuk- och olycksfallsaffären, se även not 20 Eget kapital.

Kassaflödesanalys (indirekt metod) tkr

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2016	2015	2016	2015
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt och bokslutsdispositioner		126 645	88 795	89 277	50 980
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	KA 1	-74 104	68 030	-32 822	109 450
Betald skatt		-9 106	-9 386	-9 106	-9 386
Betald återbäring		-38 414	-	-38 414	-
Utbetalda räntor		21	2 370	1 792	2 370
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder		5 042	149 809	10 727	153 414
Förändring i finansiella placeringstillgångar		-88 526	-140 347	-88 526	-140 347
Förändring av rörelsefordringar		-2 255	15 707	-1 839	15 596
Förändring av rörelseskulder		-11	-1 479	-1 358	2 042
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-85 750	23 690	-80 996	30 705
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-6 359	-3 685	-6 359	-3 685
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 620	693	1 620	693
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-4 739	-2 992	-4 739	-2 992
Finansieringsverksamheten					
Övriga fordringar lån		-	-	-	-
Koncernbidrag		-	-	-4 002	-4 002
Aktieägartillskott		-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-	-	-4 002	-4 002
Årets kassaflöde		-90 489	20 698	-89 737	23 711
Likvida medel vid periodens början		185 825	165 127	184 677	160 966
Likvida medel vid periodens slut		95 336	185 825	94 940	184 677
Not KA 1					
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
Avskrivningar		4 962	3 941	4 918	3 897
Orealiserade värdeförändringar		-133 136	-29 922	-91 810	11 515
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r		48 881	53 981	48 881	53 981
Återbäring		-1 633	40 000	-1 633	40 000
Netto övriga upplupna kostnader och intäkter		6 865	240	6 865	267
Övriga justeringar		-43	-210	-43	-210
Summa:		-74 104	68 030	-32 822	109 450

Noter till de finansiella rapporterna

Företagsinformation

Denna års- och koncernredovisning omfattar kalenderåret 2016 och avges per den 31 december 2016. Den avser Länsförsäkringar Jämtland, ömsesidigt skadeförsäkringsbolag med säte i Östersund. Adressen till huvudkontoret är Prästgatan 18, Östersund och organisationsnummer är 593200-1828. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 15 mars 2017. Resultat- och balansräkningen blir föremål för fastställande på stämman den 28 april 2017. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen.

NOT 1 Redovisningsprinciper

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Om inte annat anges, avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget. Samtliga beloppsuppgifter anges i tkr, avrundade till närmaste tusental, om inte annat framgår.

Överensstämmelse med normgivning och lag

De finansiella rapporterna och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med av EU antagna internationella redovisningsstandarder International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee, såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas också Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:12 inklusive ändringsföreskriften 2016:13 samt rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser. Ledningens uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av Placeringstillgångar och Försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2, där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Nya och ändrade standarder och tolkningar

Nya och ändrade standarder och tolkningar som trätt ikraft bedöms inte haft någon väsentlig inverkan på Bolagets finansiella rapporter 2016.

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu ej trätt i kraft

Vid upprättandet av Bolagets finansiella rapporter per 31 december 2016 finns det standarder och tolkningar som publicerats av International Accounting Standards Board (IASB) men ännu ej trätt i kraft. Nedan beskrivs de nya och ändrade standarder och tolkningar som bedöms att kunna få påverkan på Bolagets finansiella rapporter den period de tillämpas för första gången.

IFRS 9 Finansiella instrument utfärdades den 24 juli 2014 och ska ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden är utgiven i faser där den version som gavs ut i juli 2014 ersätter alla de tidigare versionerna. IFRS 9 innehåller nya principer för hur finansiella tillgångar ska klassificeras och värderas, för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar samt för säkringsredovisning. IFRS 9 innehåller nya principer för hur finansiella tillgångar ska klassificeras och värderas. Avgörande för i vilken värderingskategori en finansiell tillgång hänförs sig till avgörs av dels företagets syfte med innehavet av tillgången (d.v.s. företagets "affärsmodell") dels den finansiella tillgångens kontraktensliga kassaflöden. Den nya standarden innehåller nya regler för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som innebär att den tidigare "incurred loss-metoden" ersätts av en ny så kallad "expected loss-metod".

IFRS 9 är tillämplig på räkenskapsår som börjar 1 januari 2018 och den är ännu inte antagen av EU.

IFRS 15 Revenue from contracts with customer utfärdades den 28 maj 2014 och ska ersätta IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 innebär en modell för intäktsredovisning för nästan alla inkomster som uppkommer genom avtal med kunder, med undantag för leasingavtal, finansiella instrument och försäkringsavtal. Grundprincipen för intäktsredovisning enligt IFRS 15 är att ett företag ska redovisa en intäkt på det sätt som återspeglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden, till det belopp som företaget förväntar sig rätt att erhålla i utbyte mot varan eller tjänsten. En intäkt redovisas då kunden erhåller kontroll över varan eller tjänsten. Det finns betydligt mer vägledning i IFRS 15 för specifika områden och upplysningskraven är omfattande. IFRS 15 är tillämplig för räkenskapsår som börjar 1 januari 2018 eller senare med tidigare tillämpning tillåten.

IASB håller på att färdigställa en standard om redovisning och värdering av försäkringsavtal (IFRS 17) som förväntas publiceras i början på 2017. Länsförsäkringar Jämtland följer noga hur arbetet med detta fortskrider för att bedöma hur det kommer att påverka oss, särskilt hur standarden ska tillämpas i juridisk person och hur förstagångstillämpningen ska koordineras med den för IFRS 9.

Dessa nya standarder kan komma att påverka Bolagets finansiella rapportering men omfattningen av påverkan har ännu inte analyserats och kvantifierats.

Transaktioner i utländsk valuta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer som bolagen bedriver sin verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen.

Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt förmedlad liv- och bankaffär. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkter $f e r$ samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador $f e r$ under året. Använda räntesatser för beräknad kapitalavkastning utgörs av medelvärdet för en sjuårig respektive tioårig statsobligation de senaste fem åren för olycksfalls- och trafikaffär samt av medelvärdet för 90-dagars statsskuldsväxlar för övrig affär. Vid låga

räntenivåer kan anpassning av dessa värden ske för att motsvara en rimlig avkastning över tid beaktat kapitalförvaltningens förväntade avkastning. I bokslutet 2016 är anpassningen +1 % på ovanstående räntenivåer.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röst-berättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder och ansvarsförbindelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och ansvarsförbindelser. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktierna respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade egetkapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna. Förvärvsrelaterade kostnader vid rörelseförvärv redovisas enligt IFRS 3 som kostnader i resultaträkningen i de perioder då de uppkommer och tjänsterna erhålls. Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden överstiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt ansvarsförbindelser, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ redovisas denna direkt i resultaträkningen.

Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen. Vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretagets andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, samt koncernbidrag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget.

Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal

Dessa intäkter behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Länsförsäkringar Jämtland erbjuder och förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, dvs. när tjänsten utförts.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen när Länsförsäkringar Jämtland blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger. Detta gäller även då faktura ännu inte mottagits. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto. För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderas till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter och räntekostnader. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, t.ex. courtage för dessa instrument, kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 17.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Länsförsäkringar Jämtland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat, förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. LFAB ingår i denna utvärdering.

Det är därför Länsförsäkringar Jämtlands bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Jämtland alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt obligationer och räntebärande papper.

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet.

Redovisning av affärshändelser

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Anskaffningsvärdet för placeringstillgångar är exklusive transaktionskostnader avseende finansiella instrument. Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas i balansräkningen på affärsdagen. Ej likviderade affärer per balansdagen redovisas som fordran respektive skuld till motparten under övriga fordringar eller övriga skulder. Köp och försäljningar av byggnader och mark redovisas i balansräkningen på tillträdesdagen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva indikationer att lån eller fordringar är i behov av nedskrivningar.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektiva ränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Verkligt värde på finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom att använda värderingstekniker, t.ex. nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Onoterade tillgångar utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav.

Länsförsäkringar Jämtlands innehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Substansvärdet för LFAB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen. Eftersom aktierna innehåses med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde. Länsförsäkringar AB klassificeras som nivå 3-innehav i not 17.

Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB äger andelar i fastighetsbolagen Humlegården och Lansa Fastigheter AB som i sin tur bokförs till verkligt värde. Värdet på dessa aktier beräknas som ett substansvärde vilket består av respektive koncerns egna kapital plus övervärdet i fastigheter, övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderings-metod som bäst avspeglar värdet på Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag och dessa görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas. Den största påverkan på värderingen av fastigheterna är en ökning av avkastningskravet. Humlegården och Lansa Fastigheter AB klassificeras som nivå 2-innehav i not 17.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument, som värderas till verkligt värde över resultaträkningen, redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ.

Övriga tillgångar

Rörelsefastigheter

Länsförsäkringar Jämtland redovisar rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Rörelsefastigheter redovisas i balansräkningen för koncernen och avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Rörelsefastigheterna skrivs av enligt reglerna för komponentavskrivning. Detta innebär att fastigheternas anskaffningsvärde delas upp i ett antal komponenter som skrivs av under olika förväntade nyttjandeperioder. Rörelsefastigheternas uppdelning i komponenter har huvudindelningen byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10-100 år för dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats som ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme	100 år
- Yttertak, fasad, fönster	50 år
- Stomkompletteringar, innerväggar	40 år
- Installationer el, VVS	40 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning	20 år

Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet.

Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte. Reparationer kostnadsförs löpande.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker normalt årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp. Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Kostnader som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att kostnaden uppkommer.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Länsförsäkringar Jämtland till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Byggnadsinventarier skrivs planmässigt av på 10 år och Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 3-5 år beroende på typ av tillgång. Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella tillgångar

Materiella tillgångar (med undantag för tillgångar för försäljning och avyttringsgrupper samt förvaltningsfastigheter) prövas för nedskrivning enligt IAS 36. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde (med avdrag för försäljningskostnader) och tillgångens nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en kassagenererande enhet).

Under räkenskapsåret har ingen nedskrivning av materiella tillgångar skett.

Redovisning av försäkringsavtal

Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som finansiella instrument, där eventuella servicekomponenter skiljs ut och redovisas separat som intäkter. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Jämtland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga Länsförsäkringar Jämtlands försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid samt att korrigering görs utifrån ett antagande om viss annullation i terminspremierna.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar, skaderegleringskostnader och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker, nivåttillägg. Denna bedömning innefattar bl.a. uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av redovisat resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Återbäring och rabatter

Återbäring lämnas år då resultatet medger detta. Bolagets styrelse beslutar vid varje enskilt tillfälle om förutsättningarna för återbäring. Utbetalning sker alltid period efter bokslutstillfället och redovisas i balansräkningen som skuld under rubriken försäkringstekniska avsättningar. Återbäring redovisas i resultaträkningen under rubriken "Återbäring och rabatter".

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättnings-behovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nuläges-bedomningar av alla avtals-enliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader.

De framtida kassaflödena har beräknats med diskontering. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen. Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på tolv månader.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och ansvarsförbindelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av tidpunkt för betalning är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En ansvarsförbindelse är ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. Dessa redovisas som en skuld eller avsättning först när det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, annars lämnas endast upplysningar om deras förekomst i not.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Pensioner

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Företaget har dock gjort bedömningen att UFR 10 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för företagets pensionsplan. Företaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 10 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget följer som huvudregel IFRS och de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernredovisningen. Moderbolaget behöver därutöver beakta och upprätta årsredovisning i enlighet med Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:12 samt rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer, utgiven av Rådet för finansiell rapportering. De mest väsentliga principiella avvikelserna mellan moderbolagets redovisning och koncernens redovisningsprinciper redovisas nedan.

Byggnader och mark

Länsförsäkringar Jämtland redovisar i moderbolaget förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter skrivs av enligt bedömd nyttjandeperiod. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Samtliga fastigheter redovisas under byggnader och mark i moderbolagets balansräkning.

Dotterföretag och intresseföretag

Andelar i dotter- och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Utdelningar redovisas som intäkter i kapitalförvaltningen.. Prövning för nedskrivning av andelarnas värde görs när en indikation finns på att värdet minskat.

Obeskattade reserver

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas i moderbolaget inte den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till de obeskattade reserverna. Dessa redovisas således med bruttobeloppet i balansräkningen och resultaträkningen.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas i enlighet med RFR 2. Koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt som bokslutsdisposition redovisas i resultaträkningen. Koncernbidrag som är att jämställa med en utdelning redovisas som utdelning i resultaträkningen. Lämnade koncernbidrag som är att jämställa med aktieägartillskott redovisas som investering i aktier i dotterföretag och erhållna koncernbidrag som utdelning.

NOT 2 Risker och riskhantering

Inledning

Länsförsäkringar Jämtlands resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. Denna not omfattar en beskrivning av bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för riskhantering

Syftet med Länsförsäkringar Jämtlands riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som bolaget är exponerat för och som kan ha en väsentlig påverkan på bolagets resultat och ställning, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att säkerställa att det finns en betryggande solvens i förhållande till riskerna.

Länsförsäkringar Jämtlands sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Bland annat finns dokument som styr riskbedömning och riskurval vid införsäkringstillfället. Vidare finns en riskmodell där risker inom olika områden kvantifieras.

Ansvar för Länsförsäkringar Jämtlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om de övergripande styrdokument. Styrelsen får löpande rapportering om hur riskerna utvecklas. Styrelsen har inrättat tre utskott: finansutskott, ersättningsutskott och risk- och revisionsutskott. Styrelsen har dessutom en oberoende granskningsfunktion (internrevision) till sitt förfogande.

I finansutskottet ingår två styrelseledamöter och vd. Ekonomichef är adjungerad till finansutskottet. Finansutskottet har bland annat till uppgift att löpande följa utvecklingen av tillgångarna och ta fram förslag till eventuella förändringar av riktlinjerna för kapitalförvaltningen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. I ersättningsutskottet ingår styrelsens ordförande samt ytterligare en bolagsstämмоvald ledamot. Ersättningsutskottet är beredande organ till styrelsen och ska därvid utarbeta förslag till styrelsens beslut om ersättning och övriga villkor för verkställande direktören. Risk- och revisionsutskottet ska bl.a., utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, övervaka bolagets finansiella rapportering och med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering. Den oberoende granskningsfunktionen ska genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen medverka till kontroll av att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer.

I den operativa riskorganisationen på bolaget ingår, förutom vd, ansvariga för respektive funktion på bolaget och en koordineringsansvarig intern kontroll. Den operativa riskorganisationen ansvarar för att tillsammans med verksamheten identifiera, beskriva och följa upp olika riskområden. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna ska hanteras. Koordineringsansvarig intern kontroll håller ihop detta arbete. Funktionen ekonomi ansvarar för riskberäkningar och rapportering av riskhanteringen till styrelsen.

I riskorganisationen ingår även bolagets riskbedömningskommitté och de obligatoriska centrala funktionerna riskhantering och regelefterlevnad (compliance). Funktionerna riskhantering och compliance är direkt underställd vd.

Riskbedömningskommittén har till uppgift att skapa riktlinjer och beslutsordning som leder till att bolaget får ett ur risksynpunkt bra försäkringsbestånd.

Funktionen för riskhantering har till uppgift att följa upp och bedöma verksamhetens löpande riskhantering inklusive rapportering till styrelsen. Riskhantering stödjer även verksamheten med riskberäkningar och riskbedömningar. Riskhantering rapporterar regelbundet till styrelse och vd, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolagets riskhantering fungerar.

Funktionen för regelefterlevnad (compliance) följer upp att bolaget arbetar enligt gällande regler och har bl.a. till uppgift att bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevnaden. Compliance rapporterar regelbundet till styrelse och vd, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolaget uppfyller gällande regler och normer.

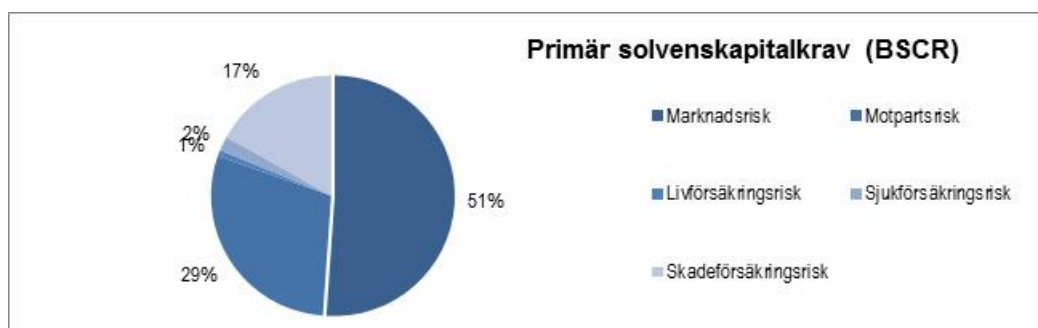
Länsförsäkringar Jämtland har dessutom en säkerhetsfunktion som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor och ett väl fungerande miljöledningssystem, vars syften är att hantera och begränsa risktagande inom dessa områden.

Rapportering av risk

Länsförsäkringar Jämtland har en modell för att mäta totalrisk. Modellen beaktar gällande solvensregler enligt regelverket som infördes inom EU från 2016.

I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: skadeförsäkringsrisk, marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och motpartsrisk. Det totala kapitalet (kapitalbasen) ställs i relation till det totala riskbeloppet (kapitalkravet). Länsförsäkringar Jämtlands styrelse får fyra gånger per år en riskrapport där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden.

I cirkeldiagrammet nedan visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Jämtland per den 31 december 2016.

Länsförsäkringar Jämtland styrs av en mängd legala krav. Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporteras uppgifter om bland annat kapitalbas och solvenskapitalkrav till Finansinspektionen.

Risker i skadeförsäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrisker består av teckningsrisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden av dessa begrepp och generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Premierisk

Premierisk avser risken för förluster i nyttillkommande affär, beroende på antingen större skadebetalningar än beräknat eller på att premieintäkterna blir lägre än beräknat. Som grund för beräkningen används premieintäkt för egen räkning.

Reservrisk

Reservrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Bolagets totala åtagande för pågående försäkringar och oreglerade skador (brutto) uppgår till 1 036,1 (1 039,5) Mkr. Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna innefattar viss osäkerhet, eftersom avsättningarna motsvarar en bedömning av framtida skadeersättningar. Bedömningarna grundar sig på information om historiska skador som är kända på balansdagen. Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder, främst Chain Ladder, i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader. Osäkerheten är störst i skadeporföljer med lång avvecklingstid. Främst gäller det skador där stora utbetalningar kan komma många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik- och olycksfallförsäkring.

När det gäller trafikskador finns även en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringens belastas

med kostnader. Även en förändring av skadeinflationsantagandet kan få stor påverkan på skadekostnaden och avsättningen för oreglerade skador. Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Länsförsäkringar Jämtland redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i sjuk- och olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring. Avsättningar inom sjuk- och olycksfallsförsäkring diskonteras från 2016-01-01. Tyngdpunkten i framtida betalningsflöden uppfyller kraven för Finansinspektionens föreskrifter Diskontering vilket innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna.

Den totala avsättningen för oreglerade skador i sjuk- och olycksfallsaffären (inklusive mottagen återförsäkring) uppgår före diskontering till 77,7 Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 69,4 Mkr. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska skulder utgörs av den del av oreglerade skador som täcks av återförsäkraren baserat på återförsäkringskontrakt. Även återförsäkrarens andel av avsättningen för oreglerade skador i sjuk- och olycksfallsförsäkringsaffär redovisas till diskonterade värden. Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador uppgår före diskontering till 6,3 Mkr, motsvarande belopp efter diskontering är 5,6 Mkr. I olycksfallsaffären uppgår den totala diskonteringseffekten netto till 7,6 Mkr.

Den totala avsättningen för oreglerade skador i trafikaffären (inklusive mottagen återförsäkring) uppgår före diskontering till 514,8 Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 477,4 Mkr. Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador uppgår före diskontering till 156,9 Mkr, motsvarande belopp efter diskontering är 146,6 Mkr. I trafikaffären uppgår den totala diskonteringseffekten netto till 27,1 Mkr.

Länsförsäkringsgruppen har ett försäkringstekniskt råd som bland annat har till uppgift att rekommendera vilken diskonteringsränta som bör användas för diskontering av skadereserverna i olycksfalls- och trafikaffären. Länsförsäkringar Jämtland har valt att följa denna rekommendation. För olycksfallsförsäkring inklusive mottagen återförsäkring är den rekommenderade diskonteringsräntan i 2016 års bokslut 1,00 %. För trafikförsäkring inklusive mottagen återförsäkring är den rekommenderade diskonteringsräntan 0,60 %.

Diskonteringsräntan är baserad på ett vägt medelvärde av räntan på svenska statsobligationer över åren 2012-2016, där värdet för 2016 beräknas som ett genomsnitt över perioden jan-aug. För olycksfallsförsäkring används 10-åriga statsobligationer och för trafikförsäkring 7-åriga statsobligationer. Från detta värde görs ett allmänt riskavdrag på 20 % av räntesatsen.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsområde är Jämtlands län, vilket innebär att de risker som tecknats är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en stormskada eller andra naturkatastrofer. Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är Länsförsäkringar Jämtland både skyddat mot och exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen. Åtagandet är den enskilt största risken och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av konsolideringskapitalet vid årets ingång med avdrag för värdet på LFAB-aktien. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Länsförsäkringar Jämtland tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfall, egendom, ansvar, motorfordon, trafik samt mottagen livåterförsäkring.

För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal sker dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att

säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs justeringar.

Länsförsäkringar Jämtland upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år och fastställs av vd. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden. I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där Länsförsäkringar Jämtland är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Bolagets riskbedömningskommitté utvärderar löpande olika risker och föreslår vid behov lämpliga åtgärder.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga bolagen i Länsförsäkringsgruppen. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda självbehåll. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa kostnaderna för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden, för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser. Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder kronor totalt för de 23 länsförsäkrings-bolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret även funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen. Risken att av misstag teckna en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av gällande återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken "Operativa risker".

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av total avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av avsättningen för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs kvartalsvis.

Livförsäkringsrisk

Skadelivränterörelsen är klassificerad som övrig livaffär och skadelivräntor betalas i normalfallet ut livsvarigt varför bolaget exponeras mot långlevnadsrisk.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys, premierisken

		Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/-	4 321	3 370
1 % förändring i premienivån	+/-	4 178	3 251
1 % förändring i skadefrekvens	+/-	3 553	2 771
10 % förändring i premier för avgiven åf	+/-	4 963	3 871

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på förmågan att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen på nästa sida visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2007–2016 före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår, exklusive mottagen återförsäkring och skaderegleringskostnader, utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen. Tabellen, undantaget skadeår 2013, visar på en god samstämmighet mellan uppskattad skadekostnad respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden. Skadeår 2013 har främst påverkats av inkommande skadekostnader för stormen Ivar åren 2014 och 2015.

Skadekostnad före återförsäkring

Skadeår	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Uppskattad skadekostnad:											
- i slutet av skadeåret	291 065	276 167	217 790	301 605	335 726	283 553	312 597	264 472	309 906	300 219	
- ett år senare	310 639	285 254	223 748	299 643	326 650	290 704	369 522	269 869	300 131		
- två år senare	305 284	279 820	217 400	294 604	319 292	280 803	406 106	264 370			
- tre år senare	299 118	284 000	216 398	284 243	315 884	277 180	383 358				
- fyra år senare	297 606	281 217	212 085	287 637	316 607	273 438					
- fem år senare	280 501	283 098	210 129	291 515	313 244						
- sex år senare	275 511	283 843	208 670	282 285							
- sju år senare	272 561	285 686	206 014								
- åtta år senare	270 599	280 815									
- nio år senare	262 385										
- nuvarande skattning	261 411	279 302	205 128	281 245	311 963	272 099	380 053	261 801	300 131		2 553 133
Ackmulerat över/underskott	-29 654	3 135	-12 662	-20 360	-23 763	-11 454	67 456	-2 671	-9 775		-39 748
% av initial skadekostnad	-10,19%	1,14%	-5,81%	-6,75%	-7,08%	-4,04%	21,58%	-1,01%	-3,15%		
Totalt utbetalt	249 611	258 565	192 418	266 492	293 610	253 356	338 219	219 656	227 344	136 441	2 435 712
Kvarstående skadekostnad	12 774	22 250	13 596	15 793	19 634	20 082	45 139	44 714	72 787	163 778	430 547
Diskonteringseffekt	-974	-1 513	-886	-1 040	-1 281	-1 339	-3 305	-2 569	-2 330	-3 322	-18 559
Avsättning för oreglerade skador	11 800	20 737	12 710	14 753	18 353	18 743	41 834	42 145	70 457	160 456	411 988
Avsätt. 2006 och tidigare											127 751
											539 739
S:a avsättning upptagen i BR	11 800	20 737	12 710	14 753	18 353	18 743	41 834	42 145	70 457	160 456	

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Länsförsäkringar Jämtland har en Placeringsriktlinje som reglerar hur tillgångarna ska placeras och till vilken risk detta får göras. Riktlinjen revideras en gång per år av styrelsen. Länsförsäkringar Jämtlands placerings-sammansättning framgår i förvaltningsberättelsen. Målet för kapitalförvaltningen är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och likviditet.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är den enskilt största marknadsrisken. Aktieexponeringen i koncernen är totalt 1 412 (1 146) Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i LFAB-aktier, aktier i fastighetsbolagen Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB samt i aktiefonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare minskar den totala aktiekursrisken.

Känslighetsanalys aktiekursrisk

Inverkan på resultat före skatt vid tio procent upp- eller nedgång i aktiekurser är 141 Mkr.

Valutarisk

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier, till ett sammanlagt värde vid årets slut på 397 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

På skuldsidan är valutarisken mycket begränsad och är endast hänförlig till ett enskilt återförsäkringskontrakt i euro.

Ränterisk

Placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 728 (772) Mkr och består av andelar i svenska räntefonder. Då majoriteten av tillgångarna och försäkringstekniska avsättningar är räntekänsliga påverkas både tillgångar och skulder av en förändring av marknadsräntorna.

Känslighetsanalys ränterisk

Den nominella ränterisken i tillgångarna påverkar resultatet med cirka 16 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån. Den genomsnittliga durationen i placeringar i räntebärande tillgångar uppgår till 2,15 år. Den nominella ränterisken i de försäkringstekniska avsättningarna påverkar resultatet med cirka 30 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån.

Fastighetsrisk

Exponeringen i direktägda fastigheter uppgår till totalt 93 (95) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena minskar till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Jämtlands del är fastighetsrisken begränsad i och med att direktägda fastigheter endast utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att fastigheter uteslutande används i den egna rörelsen.

Operativa risker

En viktig del av riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för riskanalyserna, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. Bolaget arbetar kontinuerligt med sina processer och en central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Funktioner för riskkontroll, compliance och oberoende granskning har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska de operativa riskerna.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har fastställts vilken lägsta kreditvärdering en emittent ska ha. Dessutom begränsas om hur mycket som placeras hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från riskberäkningar och kapitalkrav.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med avtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som används. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Länsförsäkringar Jämtland har på balansdagen; 266 (305) Mkr i återförsäkrarens andel av oreglerade skador, 0,2 (0,1) Mkr i depåer hos företag som avgivit återförsäkring på, inga finansiella tillgångar som är

förfallna till betalning eller som är nedskrivna och inte heller någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Det finns inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oregerade.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Jämtland är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller. Länsförsäkringar Jämtlands strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att i största möjliga utsträckning matcha förväntade in- och utbetalningar med varandra.

Vad avser försäkringsskulder (avsättningar) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell.

Försäkringsskulder och dess duration (Mkr)

Försäkringsgren	Sammanlagda försäkrings- tekniska avsättningar, f.e.r.	Duration år
Sjuk- och olycksfall	72,7	11,5
Hem, villa, fritidshus	89,2	1,0
Företag, lantbruk, fastighet	129,2	1,2
Motorfordon	84,1	0,8
Trafik	142,3	7,3
Mottagen återförsäkring	303,5	12,3
Skadelivräntor	144,7	12,1
Totalt	965,7	8,6

Moderbolagets likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Kassaflödesanalysen ger också en viss illustration av företagets likviditetssituation.

Likviditetsexponering av tillgångar och skulder i moderbolaget (Mkr)

Tillgångar	På anmodan	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	>5 år	Utan löptid	Summa
Kassa och bank	94,9						94,9
Byggnader			79,3				79,3
Aktier och andelar 1)						518,3	518,3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						728,4	728,4
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring			0,2				0,2
Fordringar avseende direkt försäkring		184,2					184,2
Fordringar avseende återförsäkring		10,3					10,3
Övriga fordringar		10,9			1,1		12,0
	94,9	205,4	79,5		1,1	1 246,7	1 627,6
Skulder	På anmodan	<3 mån	3 mån- 1 år	1-5 år	>5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r			173,3	129,2	663,2		965,7
Skulder avseende direkt försäkring		13,0					13,0
Övriga skulder		9,0	20,6				29,6

1) avser endast aktier och andelar som kan klassificeras som omsättningsbara

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer Länsförsäkringar Jämtland livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning och som ersättning för detta erhålls en provision.

Den ersättning som erhålls från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär återbetalningsskyldighet av erhållen provision om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad, dels då annullationsansvaret är treårigt, dels då den totala ersättningen uppgår till ca 4 Mkr.

I avtalet med Länsförsäkringar Bank regleras hur provisionsersättning beräknas i den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Jämtland ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som förmedlats till Länsförsäkringar Bank.

Noter till resultat- och balansräkning

Om inget annat anges avser uppgifter i not både koncern- och moderbolag. Belopp om inte annat anges är i tkr.

NOT 3 Premieinkomst

	2016	2015
Direkt försäkring i Sverige	438 613	429 490
Mottagen återförsäkring	32 894	34 936
Premieinkomst	471 507	464 426

NOT 4 Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen

	2016	2015
Överförd kapitalavkastning till skadeförsäkringsrörelsen	12 460	11 581
Räntesats %	1,0/1,75/2,25	1,2/2,0
Överförd kapitalavkastning till skadelivränterörelsen	15 067	

Metod för beräkning av kalkylräntesats för överförd kapitalavkastning till skadeförsäkringsrörelsen, se not 1 Redovisningsprinciper.

NOT 5 Utbetalda försäkringsersättningar

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Utbetalda försäkringsersättningar	-306 646	-328 103	27 425	74 323	-279 221	-253 780
Driftkostnader för skadereglering	-31 286	-30 656	-	-	-31 286	-30 656
Utbetalda försäkringsersättningar	-337 932	-358 759	27 425	74 323	-310 507	-284 436

NOT 6 Driftkostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Totala driftkostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-89 035	-85 894	-89 035	-85 894
Lokalkostnader	-3 612	-3 587	-3 612	-3 587
Avskrivningar	-4 874	-3 853	-4 918	-3 897
Övriga kostnader *)	-59 644	-57 215	-59 644	-57 013
Omkostnadsbidrag	35 426	37 633	35 426	37 633
Summa totala driftkostnader	-121 739	-112 916	-121 783	-112 758
Avgår:				
Skaderegleringskostnader	31 133	29 499	31 133	29 499
Driftkostnader Trafikförsäkringsföreningen (TFF)	562	423	562	423
Resultat av förmedlad liv- och bankaffär	8 095	5 153	8 095	5 153
Kapitalförvaltningens kostnader	3 000	2 000	3 000	2 000
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	2 155	1 435	2 155	1 435
Återstående driftkostnader	-76 794	-74 406	-76 838	-74 248

Funktionsindelade driftkostnader

Anskaffningskostnader	-48 940	-44 178	-48 940	-44 178
Årets förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	2 155	1 435	2 155	1 435
Administrationskostnader	-30 009	-31 663	-30 053	-31 505
Summa driftkostnader	-76 794	-74 406	-76 838	-72 248

*)	2016	2015	2016	2015
<i>Deloitte AB</i>				
Revisionsuppdrag	-315	-313	-315	-313
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-	-	-
Skatterådgivning	-	-	-	-
Övriga uppdrag	-9	-62	-9	-62
Summa	-324	-375	-324	-375

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

NOT 7

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar.

En av föreningens huvuduppgifter är att reglera trafikskador som orsakats av okända, oförsäkrade och utländska fordon. Andra huvuduppgifter är att ta ut en lagstadgad avgift (trafikförsäkringsavgift) av ägare till oförsäkrade fordon samt att delta i det internationella trafikförsäkringsarbetet (Gröna Kortsamarbetet och vissa andra funktioner). TFF har också till uppgift att hantera vissa försäkringsfrågor gällande motorfordon inom det frivilliga branschsamarbetet i Sverige (Bilförsäkringskommittén). TFF svarar även för administrationen av Trafikskadenämnden.

TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Drifts kostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera detta nettounderskott. Underskottet fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av TFF:s stämma. Nettounderskottet redovisas i enlighet med en branschgemensam rekommendation.

Länsförsäkringsgruppens totala andel av TFF:s underskott utgör 39,62 procent och bygger på under 2015 intjänade premier för direktteknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringars andel fördelas sedan mellan länsförsäkringsbolagen och LF Sak AB med hjälp av samma premienyckel, dvs. under 2015 intjänade premier för direktteknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringar Jämtlands andel av länsförsäkringsgruppens andel utgör 2,27 %. Driftkostnaderna 2016 uppgår till 562 tkr och debiteras via gemensamma kostnader från LFAB. Totalt uppgår avräkning TFF för 2016 till 2 567 tkr.

Premier och Trafikförsäkringsavgifter	Skadutbetalningar efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning TFF (Övrig skuld)	Slutavräkning 2015	Driftkostnader	Resultaträkning
4 252	-6 945	126	-2 567	257	-562	-2 872

NOT 8 Kapitalavkastning, intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Utdelningar på aktier och andelar				
Utdelningar på aktier och andelar	8 840	7 834	8 840	7 834
Summa utdelningar på aktier och andelar	8 840	7 834	8 840	7 834
Ränteintäkter m.m.				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 060	-	2 060
Övriga ränteintäkter m.m.	22	67	4 024	4 063
Summa ränteintäkter m.m.	22	2 127	4 024	6 123
Realisationsvinster				
Obligationer	12 435	14 591	12 435	14 591
Aktier och andelar	59 137	83 394	2	83 394
Summa realisationsvinster	71 572	97 985	12 437	97 985
Summa kapitalavkastning, intäkter	80 434	107 946	25 301	111 942

NOT 9 Kapitalavkastning, kostnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Räntekostnader m.m.				
Räntekostnader	-3	-9	-3	-2
Kapitalförvaltningskostnader	-3 055	-2 282	-3 055	-2 282
Omräkningsdifferens valuta	-41	-6	-41	-6
Summa räntekostnader m.m.	-3 099	-2 297	-3 099	-2 290
Summa kapitalavkastning, kostnader	-3 099	-2 297	-3 099	-2 290

NOT 10 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2016	2015	2016	2015
Koncernen				
Aktier och andelar	129 640	78 042	-59 135	-22 766
Räntebärande värdepapper	3 496	79	-	-21 430
Summa	133 136	78 121	-59 135	-44 196
Moderbolaget				
Aktier och andelar	88 314	36 605	-	-22 766
Räntebärande värdepapper	3 496	79	-	-21 430
Summa	91 810	36 684	-	-44 196

NOT 11 Övriga intäkter och kostnader

	2016	2015
Provisionsintäkter bank	21 322	24 923
Provisionskostnader bank	-27 427	-28 264
Provisionsintäkter liv	3 973	4 594
Provisionskostnader liv	-5 963	-6 406
Extern skadereglering intäkter	5 149	-
Extern skadereglering kostnader	-6 200	-
Summa övriga intäkter och kostnader	-9 146	-5 153

NOT 12 Byggnader och mark

	Koncernen			Moderbolaget		
	Rörelse- fastigheter	Förvaltnings- fastigheter	Totalt	Rörelse- fastigheter	Förvaltnings- fastigheter	Totalt
Antal	1	1	2	1	1	2
Areal kvm	2 208	350	2 558	2 208	350	2 558
Anskaffningsvärde	91 063	2 209	93 272	91 063	2 209	93 272
Marknadsvärde	78 863	14 500	93 363	78 863	14 500	93 363
Bokfört värde	78 863	14 500	93 363	78 863	398	79 261
Bokfört värde per kvm kr	35 717	41 429	36 498	35 717	1 137	30 986
Ytvakansgrad %	-	-	-	-	-	-
Direktavkastning %	-	-	-	-	-	-
Taxeringsvärde, tkr	20 838	5 345		20 838	5 345	

Geografisk fördelning

Rörelsefastigheten ligger i centrala Östersund och förvaltningsfastigheten ligger i Åre.

Värderingsmetod

Rörelsefastigheten Borgens 7 har i koncernen värderats till verkligt värde, som motsvarar bokfört värde.

Värdering av förvaltningsfastigheten har skett av extern värderingsman enligt ortsprismetoden.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	93 272	93 272	93 272	93 272
Utgående balans	93 272	93 272	93 272	93 272
Akkumulerade avskrivningar enligt plan				
Vid årets början			12 442	10 873
Årets avskrivningar enligt plan			1 569	1 569
Utgående balans			14 011	12 442
Akkumulerade värdejusteringar verkligt värde				
Vid årets början	1 616	141		
Årets värdejustering	-1 525	1 475		
Utgående balans	91	1 616		
Redovisat värde vid årets slut	93 363	94 888	79 261	80 830

Andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten

Länsförsäkringar Jämtland utnyttjar som huvudkontor hela fastigheten Borgens 7, totalt 2 208 kvm.
Förvaltningsfastigheten Mörviken 1:71 i Åre, totalt 350 kvm, används som konferens- och personalstuga.

NOT 13 Placeringar i koncern- och intresseföretag

Koncern/intresseföretag	Ägarandel		Anskaffn. värde	Bokf. värde	Verkligt värde	Totalt eget kapital
	Antal aktier	% *				
Koncernen						
<i>Aktier</i>						
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	7 957	6 469	5 941	23 764
Summa aktier och andelar i intresseföretag			7 957	6 469	5 941	
Moderbolaget						
<i>Aktier</i>						
Logen 6 Fastighets AB, 556763-5163	1 000	100	100	100	102	102
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660-2537	1 000	100	100	4 102	63 249	63 249
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	7 957	6 469	5 941	23 764
Summa aktier i koncern- och intresseföretag			14 292	10 671	69 292	87 115
<i>Lån</i>						
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660-2537			200 059	200 058	200 059	
Summa lån i koncern- och intresseföretag			200 059	200 058	200 059	
Summa aktier och andelar i koncern- och intresseföretag			214 351	210 729	269 351	

* Ägarandel i % är samma som röstandel i %

NOT 14 Aktier och andelar

	Antal	Anskaffnings- värde	Verkligt/ bokfört värde
Koncernen 2016			
Ej noterade aktier			
<i>Näringsbetingade aktier</i>			
Länsförsäkringar AB	262 248	206 813	536 559
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	200	140	563
Länshem AB	186	1000	744
Humlegården Fastigheter AB	17 511	159 192	239 692
Lansa Fastigheter AB	10 174	100 017	100 038
<i>Övriga onoterade aktier och andelar</i>			
Investa Företagskapital AB	27 741	4 435	2 774
Kreditgarantiföreningen Jämtland	2 000	205	205
BiessieBaenie AB	42	464	0
Summa ej noterade aktier		472 266	880 575
Noterade andelar i aktiefonder			
LF Sverigefond	56 486	43 643	75 379
SHB Europa Selektiv	428 799	85 867	101 297
SHB Amerikafond	286 852	120 408	203 412
SHB Tillväxtmarknadsfond	264 372	54 203	64 790
SHB Global Dynamisk	194 175	30 000	28 560
SHB Amerika Småbolag	68 200	45 009	44 822
Summa noterade andelar		379 130	518 260
Ej noterade andelar			
Brf Smyrna		5 600	6 900
Summa ej noterade andelar		5 600	6 900
Summa aktier och andelar		856 996	1 405 735
Moderbolaget 2016			
Summa enligt ovan i koncern		856 996	1 405 735
-avgår Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB		-259 209	-339 730
Summa aktier och andelar		597 787	1 066 005

	Antal	Anskaffnings- värde	Verkligt/ bokfört värde
Koncernen 2015			
Ej noterade aktier			
<i>Näringsbetingade aktier</i>			
Länsförsäkringar AB	262 248	206 813	487 257
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	200	140	533
Länshem AB	186	1000	741
Humlegården Holding I AB	17 511	49 311	80 760
Humlegården Holding II AB	17 511	36 738	89 953
Humlegården Holding III AB	17 511	14 009	27 650
<i>Övriga onoterade aktier och andelar</i>			
Investa Företagskapital AB	27 741	4 435	2 774
Kreditgarantiföreningen Jämtland	2 000	205	205
BiessieBaenie AB	42	464	0
Summa ej noterade aktier		313 115	689 873
Noterade andelar i aktiefonder			
LF Sverigefond	56 486	43 643	68 843
SHB Europa Selektiv	485 841	97 107	114 109
SHB Amerikafond	284 022	118 604	179 248
SHB Tillväxtmarknadsfond	261 755	53 614	54 771
SHB Global Dynamisk	194 175	30 000	26 649
Summa noterade andelar		312 968	443 620
Ej noterade andelar			
Brf Smyrna		5 600	6 400
Summa ej noterade andelar		5 600	6 400
Summa aktier och andelar		631 413	1 139 893
Moderbolaget 2015			
Summa enligt ovan i koncern		632 483	1 139 893
-avgår Humlegården Holding I-III AB		-100 058	-198 363
Summa aktier och andelar		532 425	941 530

NOT 15 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Anskaffningsvärde 2016	Verkligt värde 2016	Anskaffningsvärde 2015	Verkligt värde 2015
Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
SHB Företagsobligationsfond	115 955	123 223	389 333	399 875
SHB Företagsobligationsfond Cri	233 967	235 061	0	0
SHB Ränteavkastning	189 244	194 093	196 561	195 972
SHB Korträntefond	176 135	176 050	176 030	175 708
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	715 301	728 428	761 924	771 555

NOT 16 Fordringar avseende direkt försäkring

	2016	2015
Fordringar hos försäkringstagare	143 416	146 227
Fordringar hos försäkringsföretag	40 801	37 344
Summa fordringar avseende direkt försäkring	184 217	183 571

NOT 17 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	Tillg. som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål				
Koncernen 2016						
<i>Finansiella tillgångar</i>						
Aktier och andelar	1 405 735			1 405 735	1 405 735	856 996
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	728 428			728 428	728 428	715 301
Övriga finansiella placeringstillgångar	176			176	176	176
	2 134 339			2 134 339	2 134 339	1 572 473
		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>						
Övriga skulder	-	42 605	42 605	42 605		

Moderbolaget 2016

Finansiella tillgångar

Aktier och andelar	1 066 005		1 066 005	1 066 005	597 787
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	728 428		728 428	728 428	715 301
Övriga finansiella placeringstillgångar	176		176	176	176
Summa	1 794 609		1 794 609	1 794 609	1 313 264

	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	46 390	46 390	46 390	

Koncernen 2015

Finansiella tillgångar

Aktier och andelar	1 139 893		1 139 893	1 139 893	632 483
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	771 555		771 555	771 555	761 924
Övriga finansiella placeringstillgångar	136		136	136	136
Summa	1 911 584		1 911 584	1 911 584	1 394 543

	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	42 616	42 616	42 616	

Moderbolaget 2015

Finansiella tillgångar

Aktier och andelar	941 529		941 529	941 529	532 425
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	771 555		771 555	771 555	761 924
Övriga finansiella tillgångar	136		136	136	136
Summa	1 713 220		1 713 220	1 713 220	1 294 485

	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>					
Övriga skulder	-	47 748	47 748	47 748	

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

I not 1, Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

tkr	(Nivå 1)	(Nivå 2)	(Nivå 3)	Summa
Koncernen 2016-12-31				
Aktier och andelar	518 260	339 730	547 745	1 405 735
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	728 428			728 428
Övriga tillgångar	176			176
Summa	1 246 864	339 730	547 745	2 134 339

Moderbolag 2016-12-31

Aktier och andelar	518 260		547 745	1 066 005
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	728 428			728 428
Övriga tillgångar	176			176
Summa	1 246 864		547 745	1 794 609

Förändringar i värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)

	Ingående balans	Realiserade och orealiserade vinster (+) eller förluster (-) i resultaträkningen	Köp och försäljning	Flytt till (+) och från (-) nivå 3	Utgående balans	Nettoförändringar i orealiserade vinster (+) eller förluster (-) relaterade till instrument som innehas på balansdagen
Tillgångar						
Aktier och andelar	497 910	49 835		-	547 745	-

Länsförsäkringar Jämtland har kategoriserat onoterade aktieinnehav samt andra tillgångar utan observerbar marknadsdata som nivå 3-tillgångar. Princip för värdering av innehav i Länsförsäkringar AB se not 1. Övriga tillgångar i nivå 3 är värderade till substans- alternativt anskaffningsvärde. Enligt IFRS ska en känslighetsanalys presenteras med hjälp av en alternativ värdering av dessa tillgångar.

Ur ett värderingstekniskt perspektiv har Länsförsäkringar Jämtland inte erhållit tillräckligt med information för att kunna göra en alternativ värdering. Länsförsäkringar Jämtland har därför valt att inte presentera någon alternativ värdering av dessa tillgångar.

NOT 18 Materiella tillgångar

	Koncern		Moderbolag	
	2016	2015	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde för maskiner och kontorsinventarier	46 688	45 135	46 688	45 135
Årets inköp	6 359	3 685	6 359	3 685
Försäljning/utrangering/nedskrivning	-1 620	-2 132	-1 620	-2 132
Utgående anskaffningsvärde	51 427	46 688	51 427	46 688
Ingående avskrivningar	-40 045	-39 525	-40 045	-39 525
Årets avskrivningar	-3 349	-2 327	-3 349	-2 327
Försäljning/utrangering	1 442	1 807	1 442	1 807
Utgående avskrivningar	-41 952	-40 045	-41 952	-40 045
Planenligt restvärde	9 475	6 643	9 475	6 643
Varulager	134	108	134	108
Summa	9 609	6 751	9 609	6 751

Byggnadsinventarier skrivs planmässigt av på 10 år och Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 3-5 år beroende på typ av tillgång. Varulager är värderat till anskaffningsvärde.

NOT 19 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2016	2015
Årets ingående avsättning	19 802	18 368
Årets förändring	2 152	1 434
Årets utgående avsättning	21 957	19 802

Anskaffningskostnaderna periodiseras utifrån premiernas intjäningstakt.

NOT 20 Eget kapital

Koncernen	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Bundna reserver	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2015-01-01	358 608	589 377	133 298	1 081 283
Disposition av 2014 års resultat		133 298	-133 298	-
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	22 324	-22 324		-
Årets totalresultat			68 197	68 197
Utgående eget kapital 2015-12-31	380 932	700 351	68 197	1 149 480
Ingående eget kapital 2016-01-01	380 932	700 351	68 197	1 149 480
Effekt av byte redovisningsprincip		9 713		
Eget kapital justerat i enlighet med ny redovisningsprincip	380 932	710 064	68 197	1 159 193
Disposition av 2015 års resultat		68 197	-68 197	
Försäljning dotterföretag	-60	-1 772		-1 832
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	-1 591	1 591		-
Årets totalresultat			110 747	110 747
Utgående eget kapital 2016-12-31	379 281	778 080	110 747	1 268 108

Moderbolaget

Bundet eget kapital

Reservfond

Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondsavsättning och efter att eventuell vinstutdelning lämnats. Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

Ytterligare information om det egna kapitalet finns i Rapport över förändring i eget kapital.

NOT 21 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	191 839	185 998	-	-	191 839	185 998
Årets förändring	4 115	5 841	-	-	4 115	5 841
Utgående balans	195 954	191 839	-	-	195 954	191 839

NOT 22 Avsättning för oreglerade skador

	2016			2015		
	Brutto	Åf andel	Netto	Brutto	Åf andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	556 514	-144 564	411 950	523 643	-147 965	375 678
Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	452 255	-160 305	291 950	448 961	-163 942	285 019
Avsättning för skaderegleringskostnad	30 774		30 774	22 688		22 688
Ingående balans	1 039 543	-304 869	734 674	995 292	-311 907	683 385
Effekt av byte redovisningsprincip*	-10 607	894	-9 713	-11 608	1 002	-10 606
Ingående balans justerad enligt ny redovisningsprincip	1 028 936	-303 975	724 961	983 684	-310 905	672 779
Förväntad kostnad för skador som inträffat innevarande period	335 030	-28 111	306 919	338 718	-30 409	308 309
Utbetalt och överfört till försäkringsskulder	-337 932	27 425	-310 507	-328 103	74 323	-253 780
Förändring förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år	12 399	38 325	50 724	27 279	-37 770	-10 491
Förändring avsättning skaderegleringskostnad	-2 370		-2 370	7 358		7 358
Årets förändring	7 127	37 639	44 766	45 252	6 144	51 396
Utgående balans	1 036 063	-266 336	769 727	1 028 936	-303 975	724 961
Utgående balans består av:						
Inträffade och rapporterade skador	557 459	-117 068	440 391	551 436	-143 934	407 502
Inträffade men ej rapporterade skador	450 928	-149 268	301 660	447 454	-160 041	287 413
Avsättning för skaderegleringskostnad	27 676		27 676	30 046		30 046
Utgående balans	1 036 063	-266 336	769 727	1 028 936	-303 975	724 961

* Effekt av byte av redovisningsprincip avser effekt vid diskontering av sjuk- och olycksfall.

Försäkringstekniska avsättningar för sjuk- och olycksfall diskonteras från 2016. Effekt på ingående balanser vid diskontering har redovisats direkt mot eget kapital och har inte påverkat resultatet 2016. Se även not 20 Eget kapital.

NOT 23. Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesats 1,00 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 24 Avsättning för återbäring

	2016	2015
Ingående balans	39 844	0
Avsättning återbäring	-	40 000
Utbetald återbäring	-38 211	-156
Upplösning kvarvarande reserv	-1 633	-
Utgående balans	0	39 844

NOT 25 För försäkringstekniska avsättningar registerförda tillgångar

	2016	2015
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	195 954	191 839
Oreglerade skador	1 036 063	1 039 543
Återförsäkrarens andel av oreglerade skador	-266 336	-304 869
Återbäring	0	39 844
Utgående balans	965 681	966 357

NOT 26 Skatt

	Koncern		Moderbolag	
	2016	2015	2016	2015
Redovisad skatt i resultaträkningen				
Aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-	-6 774	-	-6 699
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-	-	-	-
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-16 347	-7 528	-20 263	1 588
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	449	-6 296	-	-
Total redovisad skattekostnad	-15 898	-20 598	- 20 263	- 5 111
Avstämning av årets skattekostnad				
Redovisat resultat före skatt	126 645	88 795	87 314	18 358
Skatt enligt gällande skattesats 22,0 %	-27 862	-19 535	-19 209	-4 039
Skatteeffekt av:				
– ej avdragsgilla kostnader	19 832	-6 073	19 823	-6 082
– ej skattepliktiga intäkter	9 513	13 263	421	4 147
– ej bokförda avdragsgilla kostnader	65	65	65	65
– ej beskattningsbara intäkter	-	21	-	21
– justering av uppskjuten skatt	-16 347	-7 528	-20 264	1 588
– skatt på avsättning periodiseringsfond	-30	-31	-30	-31
– schablonbeskattning delägare aktiefonder	-1 069	-780	-1 069	-780
– övrig justering	-	-	-	-
– Redovisad skattekostnad	-15 898	-20 598	-20 263	-5 111
– Redovisad effektiv skatt	12,6 %	23,2 %	23,2%	27,8%

**Uppskjuten skatt på ej bokförda skattemässiga
avskrivningar fastigheter**

Ingående avsättning	332	267	332	267
Årets förändring	65	65	65	65
Utgående avsättning	397	332	397	332

Uppskjuten skatt på orealiserade vinster

Ingående avsättning	110 129	102 666	85 799	87 452
Årets förändring	16 282	7 463	20 199	-1 653
Utgående avsättning	126 411	110 129	105 998	85 799

Uppskjuten skatt på obeskattade reserver

Ingående avsättning	104 930	98 634	-	-
Årets förändring	-449	6 296	-	-
Utgående avsättning	104 481	104 930	-	-

Uppskjutna skatteskulder totalt	231 289	215 391	106 395	86 131
--	----------------	----------------	----------------	---------------

NOT 27 Personal, löner och ersättningar

	2016	2015
Medelantal anställda		
Män	44	43
Kvinnor	56	56
Totalt	100	99
Medelantal styrelsen		
Män	4	4
Kvinnor	4	4
Totalt	8	8
Könsfördelning i bolagsledningen		
Styrelsen kvinnor	50 %	50 %
Ledningen kvinnor	45 %	50 %

Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande

Styrelse, vd	2 975	2 861
Sociala avgifter	1 729	1 616
-varav pensionskostnader	799	707
Tjänstemän	47 387	44 809
Sociala kostnader	26 972	25 721
-varav pensionskostnader	10 573	10 991

Pensioner

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv.

Ersättningspolicy

Länsförsäkringar Jämtlands ersättningspolicy har fastställts av bolagets styrelse 2016. Två styrelseledamöter ansvarar för beredning av väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av bolagets ersättningspolicy. Övriga uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning.

Ersättningsmodell och kriterier för ersättningar

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Jämtland att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Basen i ersättningsmodellen ska utgöras av fast ersättning. Den fasta ersättningen ska vara på rätt nivå för att attrahera och behålla rätt kompetens och ska sättas individuellt på en nivå med en tydlig koppling till anställdas arbete och prestation.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut.

Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode. Ersättning till vd fastställs av styrelsens ordförande på styrelsens uppdrag. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av vd utifrån mandat från ersättningsutskottet. Ersättning till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pensionskostnad. Övriga förmåner innefattar ränteförmån, bilförmån, parkeringsförmån samt kostförmån.

Pension för vd är avgiftsbestämd, pensionspremien uppgår till 35 procent av pensionsgrundande lön. Pensionsåldern för vd är 65 år. Pensionsåtagandet har täckts genom försäkringsavtal. I händelse av Länsförsäkringar Jämtlands uppsägning av vd är uppsägningstiden tolv månader.

Löner, ersättningar och förmåner under 2016

(Kr)	Årsarvode	Dagarvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Övrig ersättning
<i>Styrelsens ordförande:</i>					
Eriksson, Tomas (2016-01-01--2016-10-20) ¹	174 500	44 045			
Scherl, Eva (2016-10-21--2016-12-31) ²	36 700	18 200			
<i>Övriga styrelseledamöter:</i>					
Eriksson, Tomas (2016-10-21--2016-12-31)	13 300	8 810			
Danielsson, B Lars	70 700	78 581			
Elgendahl, Bengt-Eric	70 700	44 851			73
Jacobsson, Björn (2016-01-01--2016-04-15)	17 300	13 400			676
Lundholm, Martina	70 700	75 431			
Scherl, Eva (2016-01-01--2016-10-20) ²	66 000	50 496			
Simonsson, Marie ³	72 700	41 613			1 781
Bygdeståhl, Margareta (2016-01-01--2016-04-15)	17 300	17 515			369
Gehrke, Catharina (2016-04-16--2016-12-31)	53 300	29 144			
Ödbring, Markus (2016-04-16--2016-12-31)	53 300	24 044			
<i>Verkställande direktör</i>					
Pia Sandvik (2016-01-01--2016-06-30)	1 153 767		33 541	575 493	
Kent Karlstrand (2016-07-01--2016-12-31)	656 652		11 920	223 060	
Andra ledande befattningshavare	4 135 375		133 748	2 194 230	1 330
SUMMA	6 662 294	446 130	179 209	2 992 783	4 229

¹ Ordförande finansutskott, ersättningsutskott perioden 2016-01-01--2016-10-20, ² Ordförande risk- och revisionsutskott 2016 och ersättningsutskott perioden 2016-10-21--2016-12-31, ³ Ordförande finansutskott perioden 2016-10-21--2016-12-31

Med andra ledande befattningshavare avses de fem personer som utöver vd utgör affärsledning. Ersättning till andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pensionskostnad. Andra ledande befattningshavare har inte någon rörlig ersättning från och med 2014. Övriga förmåner innefattar ränteförmån, bilförmån, parkeringsförmån samt kostförmån. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv. I övriga ersättningar ingår skattepliktiga ersättningar.

NOT 28 Närstående

Närstående relationer

Moderbolaget har en närstående relation med sina koncern- och intresseföretag, se not 13.

Sammanställning över närstående transaktioner.

Koncernföretag	2016	2015
Övrigt (räntor och utdelningar)	4 002	4 002
Försäljning av varor och tjänster	-	202
Fordringar	204 060	104 060
Skulder	3 785	5 143
Intresseföretag		
Fordringar	6 469	6 469
Skulder	-	-

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor. Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning är redovisade i not 27, Personal, löner och ersättningar. Några transaktioner med andra närstående personer finns inte.

NOT 29 Resultat per försäkringsklass

	Totalt 2016	Olycks- fall och sjukdom	Motor, ansvar mot tredje man	Motor- fordon övriga klasser	Brand och annan egendoms- skada	Allmän ansvarig- het	Rätts- skydd	Summa direkt försäk- ring	Mottagen återför- säkring
Premieintäkt brutto	467 393	21 704	70 218	123 790	199 663	11 271	7 125	433 771	33 622
Försäkrings- ersättningar, brutto	-345 059	-22 676	-39 332	-90 536	-143 552	-7 788	-5 237	-309 022	-36 037
Driftkostnader, brutto	-76 838	-5 886	-11 234	-19 947	-36 277	-1 964	-1 325	-76 632	-206
Resultat av avgiven återförsäkring	-59 846	-1 543	-34 194	-1 497	-19 931	-2 030	-651	-59 846	-
Övriga intäkter och kostnader	-2 872		-2 872					-2 872	
Resultat per försäkringsklass	-17 222	-8 401	-17 314	11 810	-97	-511	-88	-14 601	-2 621
Premieinkomst, brutto	471 507	22 298	70 407	125 159	202 108	11 440	7 200	438 613	32 894

I koncernen uppgår driftkostnader till -76 794 tkr. I övrigt är resultat per försäkringsklass samma som i moderbolaget.

NOT 30 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Koncernen			
2016			
Tillgångar			
Rörelsefastighet		78 863	78 863
Materiella tillgångar		9 610	9 610
Placeringar i intresseföretag		6 469	6 469
Förvaltningsfastigheter		14 500	14 500
Aktier och andelar		1 405 735	1 405 735
Obligationer och räntebärande värdepapper		728 428	728 428
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		176	176
<i>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
- Oreglerade skador	15 477	250 859	266 336
Fordringar avseende direkt försäkring	184 217		184 217
Fordringar avseende återförsäkring	10 318		10 318
Övriga fordringar	12 003		12 003
Kassa och bank	95 336		95 336
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
- Förutbetalda anskaffningskostnader	21 957		21 957
- Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 032		5 032
S:a tillgångar	344 340	2 494 640	2 838 980
Skulder			
<i>Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)</i>			
- Ej intjänade premier och kvardröjande risker	102 265	93 689	195 954
- Oreglerade skador	65 877	970 186	1 036 063
<i>Andra avsättningar</i>			
- Uppskjuten skatt		231 289	231 289
- Övriga avsättningar		1 104	1 104
Skulder avseende direkt försäkring	12 973		12 973
Övriga skulder	29 632		29 632
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	61 092	2 765	63 857
S:a skulder och avsättningar	271 839	1 290 033	1 570 872

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderbolaget			
2016			
Tillgångar			
Byggnader och mark		79 261	79 261
Placeringar i koncernföretag		210 729	210 729
Aktier och andelar		1 066 005	1 066 005
Obligationer och räntebärande värdepapper		728 428	728 428
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		176	176
<i>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
- Oreglerade skador	15 477	250 859	266 336
Fordringar avseende direkt försäkring	184 217		184 217
Fordringar avseende återförsäkring	10 318		10 318
Övriga fordringar	11 994		11 994
Materiella tillgångar	9 610		9 610
Kassa och bank	94 940		94 940
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
- Förutbetalda anskaffningskostnader	21 957		21 957
- Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 032		5 032
S:a tillgångar	353 545	2 335 458	2 689 003
Skulder			
<i>Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)</i>			
- Ej intjänade premier och kvardröjande risker	102 265	93 689	195 954
- Oreglerade skador	65 877	970 186	1 036 063
<i>Andra avsättningar</i>			
- Uppskjuten skatt		106 395	106 395
- Andra avsättningar		1 104	1 104
Skulder avseende direkt försäkring	12 973		12 973
Övriga skulder	29 632		29 632
Skulder koncernföretag		3 785	3 785
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	61 077	2 765	63 842
S:a skulder och avsättningar	271 824	1 177 924	1 449 748

NOT 31 Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står:	2016
Årets resultat i moderbolaget	67 050
Balanserat resultat	688 442
Summa disponibla vinstmedel	755 492

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att disponibla vinstmedel balanseras i ny räkning.

NOT 32 Ställda säkerheter, ansvarsförbindelser och åttaganden

Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser

	2016	2015
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r) registerförda tillgångar		
Byggnader och mark	32	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	728	779
Fordringar avseende direkt försäkring	110	-
Kassa och bank	95	148
Summa	965	927

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

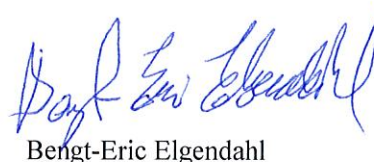
Östersund den 15 mars 2017

Eva Scherl

Marie Simonsson

Bengt-Eric Elgendahl

Lars B Danielsson

Martina Lundholm

Catharina Gehrke

Markus Ödbring

Caroline Lundholm
Personalrepresentant

Måns Zakrisson
Personalrepresentant

Tomas Eriksson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits den 15 mars 2017

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor
Deloitte AB

Ord och uttryck inom skadeförsäkring

Resultaträkning

Premieintäkter efter avgiven återförsäkring f.e.r. Premie hänförlig till räkenskapsåret med avdrag för avgivna återförsäkringspremier.

Premier för avgiven återförsäkring. Kostnad för det försäkringsbolag som inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagarna. Återförsäkringen, som sker hos andra försäkringsbolag, kan avse enskilda risker eller bolagets totala försäkringsaffär.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen. Inbetalda premier och avsättningar för oreglerade skador genererar under året avkastning. Denna avkastning överförs till försäkringsrörelsen.

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring f.e.r. Utbetalda försäkringsersättningar, förändring i avsättning för oreglerade skador samt driftkostnader för skadereglering, allt med avdrag för återförsäkrarens andel.

Driftkostnader. Sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning, försäljning och administration med avdrag för provisioner i avgiven återförsäkring. Driftkostnader för skadereglering ingår ej.

Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar. Eftersom placeringstillgångarna värderas till verkliga värden på balansdagen (med undantag för innehav i intressebolag) ska årets värdeförändringar redovisas som orealiserad vinst eller förlust i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt. Beräknad skatt på orealiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

Resultatanalys

Avvecklingsresultat. Vinst eller förlust som uppkommer vid slutreglering av de skador eller vid omvärdering av de skador som inträffat före verksamhetsårets början.

Balansräkning

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker. Den del av inbetald premieinkomst som hänför sig till kommande verksamhetsår. Om den avsatta premien bedöms vara otillräcklig för att täcka beräknade kostnader kan den förstärkas genom avsättning för kvardröjande risk.

Avsättning för oreglerade skador. Det beräknade värdet av bolagets samlade ansvarighet på grund av inträffade försäkringsfall som vid verksamhetsårets slut ännu inte utbetalats.

Avsättning för återbäring. Reserv för återbäring som tilldelats försäkringstagarna men som vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Diskontering. Trafik- och sjuk- och olycksfallsförsäkring är en affär med lång avvecklingstid. Det innebär att det kan ta flera år innan en skada är slutbetald. Under tiden förräntas den avsättning som avsatts som reserv för skadan. Det innebär att ett lägre belopp än det nominella kan avsättas som reserv, det vill säga avsättning för oreglerade skador.

Nyckeltal – definitioner

Totalkostnadsprocent. Summan av försäkringsersättningar f.e.r. och driftkostnader dividerad med premieintäkten f.e.r.

Konsolideringskapital. Summan av beskattat eget kapital, uppskjuten skatt, obeskattade reserver och övervärden i intressebolag.

Konsolideringsgrad. Konsolideringskapitalet i relation till premieinkomsten f.e.r.

Kapitalbas. Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvenskapitalkrav (SCR). SCR ska beräknas utifrån alla kvantifierbara risker i verksamheten och ska med 99,5 procent sannolikhet garantera att bolaget inte blir insolvent under en ettårsperiod.

Kapitalkravet ska beräknas utifrån följande risker:

- Skadeförsäkringsrisk (premie och reservrisk, katastrofrisk)
- Livförsäkringsrisk
- Marknadsrisk (aktie-, ränte-, fastighets-, kreditspread-, valuta- och koncentrationsrisk)
- Motpartsrisk (återförsäkrare, motparter i finansiella derivat)
- Operativ risk

Minimikapitalkrav (MCR). MCR beräknas till en summa som med 85 procent sannolikhet ska täcka det värsta tänkbara scenariot, till exempel en börskrasch. MCR ska ligga inom ett intervall mellan 25 och 45 procent av SCR.

Direktavkastningsprocent. Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar samt resultat på egna fastigheter i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.

Totalavkastningsprocent. Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året på placeringstillgångar i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.